

Патрик Суейзи, Лиса Нийми

МОЯТ ТАНЦ СЪС ЖИВОТА

София, 2011

ПАТРИК СУЕЙЗИ & ЛИСА НИЙМИ

Моят танц със живота

Превод от английски

Людмила Верих

Редактор

Огняна Иванова

Съдържание

Пролог.....	7
Глава 1	15
Глава 2	27
Глава 3	39
Глава 4	51
Глава 5	65
Глава 6	77
Глава 7	91
Глава 8	103
Глава 9	117
Глава 10	129
Глава 11	143
Глава 12	157
Глава 13	169
Глава 14	181
Глава 15	199
Благодарности	209

*На баща ми – Джеси Суейзи – Големия Бъди,
който ме научи, че истинският мъж
е нежен и силен едновременно.*

Патрик

*На Патрик, който прилича
на баща си повече, отколкото предполага.*

Лиса

Пролог

В края на декември 2007 г. животът изглеждаше много хубав. Току-що бях завършил снимките на пилотно предаване за новия телевизионен сериал „Звярът“. С жена ми, Лиса, се наслаждавахме на нещо като втори меден месец след дълъг и труден период на болезнено отчуждение. Вълнувах се за новата си работа, новооткриващите се възможности и обещанията на бъдещето.

С Лиса смятахме да прекараме новогодишната нощ в нашето ранчо в Ню Мексико, както предишните няколко години. Но първо се отбихме в Аспен да погостуваме на наши приятели. Там за първи път долових, че нещо с мен не е наред.

От седмица-две имах стомашни смущения, най-вече киселини, рефлукс и усещане за подуване. През целия си живот съм бил с чувствителен стомах, затова не се замислих особено. Напоследък обаче не можех да се отърва от постоянния дискомфорт. Не изпитвах глад, а нахранех ли се, ми ставаше лошо, но тъй като откакто се помня съм доста здрав, реших, че ще ми мине от самосебе си.

В Аспен всички вдигнахме чаши за наздравица с шампанско. Отпих глътка и докато питието минаваше през хранопровода към стомаха ми, едва не се задавих – пареше, сякаш пиех киселина или луга – от острата, изгаряща болка в очите ми избиха сълзи. Никога не бях изпитвал подобно нещо, но не споделих с Лиса, защото не исках да развалям празника. Бях свикнал да игнорирам болката, затова тази вечер просто се отказах от шампанското и спрях да мисля по въпроса.

Три седмици по-късно, през януари 2008 г., научих, че паренето в стомаха ми не е никакво пренебрежимо дразнене. То беше резултат на запушване на жлъчните пътища, причинено от рак на панкреаса – може би най-смъртоносният и нелечим рак, който съществува.

Когато лекарят ми от болница „Сидърс-Синай“ в Лос Анджелес произнесе думите „рак на панкреаса“, ума ми прониза една-единствена мисъл: мъртъв съм. Това беше първото, което ми хрумваше, ако чуех, че някой има рак на панкреаса, и обикновено излизаше истина. Лекарят ми каза, че шансът да живея повече от два-три месеца не е голям, а аз няхах основание да не му вярвам.

Прочетат ли ти смъртната присъда, през главата ти минават много въпроси, от рода на „Защо аз?“ и „С какво заслужих това?“. След като шокът поизбледнее, трудно е да не те обземе тъга, да не се почувстваш белязан по несправедлив начин. Този първоначален шок бързо се превърна в дъжд от укори и обвинения към самия мен. Сам ли си го причиних? Могло ли е да постъпя по друг начин? Моя ли бе вината?

Първите седмици след диагностицирането, сред водовъртежа от уточнения на лечението и медикаментите, с помощта на Лиса аз се борех да осмисля случващото се. Опитвах се да противодействам на всичките негативни емоции, които ми се струпаха – гняв, мъка, отчаяние – и започнах да си казвам: „Живял съм повече, от които и да било десет души взети накуп. Животът ми беше страхотен. Така че – спокойно!“

Опитвах се по някакъв начин да приема случващото се, но тогава стана нещо странно. Просто не можех да го приема. Не бях в състояние да допусна тази болест да ме отнесе, преди да съм се подготвил за това. И казах на моя лекар:

– Покажи ми къде е врагът и аз ще се боря с него.

Исках да разбера точно с какво се сблъсквам, така че да мога да се справя с болестта, а не да чакам тя да ме победи. В продължение на година и половина след поставянето на диагнозата се съпротивлявах с цялата си енергия.

Битката с рака е най-голямото предизвикателство и откровение, което някога съм изживявал; тя представлява пътешествие сред емоции, каквито не бях изпитвал. Да се изправиш лице в лице със собствената си смърт – това е най-бързият начин да разбереш що за човек си. От теб се смъкват всички ненужни глупости, разкрива се твоята същност – силните и слабите ти страни, начинът, по който гледаш на себе си. Душата ти.

Така изникват непосилните житейски въпроси: „Има ли Рай? Ще отида ли там? Какъв е смисълът на живота и съдържа ли той нещо повече от моя собствен нарцисизъм? Добре ли живях? Добър човек ли съм?“ Тези трудни въпроси с лека ръка могат да бъдат отхвърлени, ако тепърва ти предстои целият ти земен път. Но когато си изправен пред собствената си смърт, те изведнъж придобиват напълно ново значение.

Във финала на „Спасяването на редник Райън“ има една сцена, която наистина ме покърти, когато я видях за първи път, а сега ме вълнува повече от всякога. Вече остарял, редник Райън разсъждава на глас дали е живял добре: „Опитах се да живея по най-добрия възможен начин – казва той. Надявам се това да е достатъчно“. Ужасно трудно е да оцениш собствения си живот, да разбереш дали си оставил следа на този свят. Написването на тази книга донякъде беше опит да открия това за себе си.

Не съм от хората, склонни да се забравят в размисли за миналото, но прекараното време с Лиса, в което внимателно се вгледахме в общия ни живот, наистина ни донесе прозрения. А с оглед на нашето бъдеще то имаше най-вече и пречистващ ефект. Никога не съм мислил, че знам всички отговори и определено не го твърдя и сега. Онова обаче, което разбрах, докато с Лиса извървявахме отново нашия път, е, че независимо от станалата, двамата никога не се бяхме отказвали нито един от друг, нито от мечтите си. Аз съвсем не съм идеален и в живота си съм правил множество грешки. Но ние не се отказваме и това ми дава сили да продължавам напред и днес.

Седя и пиша тези редове в красивото ни ранчо в Ню Мексико, докато слънцето огрява склоновете на планината, и отново си давам сметка, че имам да свърша още много в този живот. Заедно с Лиса ще продължа да се боря и да вярвам. Защото в края на краищата това е най-великият дар, който имаме.

Патрик Суейзи
юни 2009 г.

Докато с Патрик пишехме тази книга, не можех да не се учудвам на нещата, които бяхме вършили и преживели. Изненадах се колко много сме работили през целия си живот, колко целеустремени и всеотдайни сме били. Сигурно се дължи на нашата страст към балета. На вечния ни стремеж към нещо повече, към неспирно усъвършенстване, към невъзможността да оставаме на едно място. Именно този стремеж ни помага много и сега, особено с оглед на изживяването в момента.

Когато обръщам очи назад, иска ми се по-често да съм следвала пословицата „Спри и вдъхни аромата на розите“. Толкова много страхотни, красиви неща са се случили в живота ми, а аз, прекалено заета да вървя напред, не съм им отдавала истинско значение, не съм им се радвала. Днес се чувствам различна – много по-склонна егоистично да се наслаждавам на красотата на деня, на ухаещата грива на любимата ми кобила, на преизпълващата ме любов към моя съпруг.

Веднага след диагностицирането на Патрик почувствах желание да се върна назад и да премахна всички трудности, с които някога сме се сблъскали. Искаше ми се да започнем на чисто, за да може този път всичко да е различно. Можехме да сме по-мъдри, да избегнем безбройните погрешни стъпки, които сме правили, да не пропиляваме толкова много време. Този път щяхме да се смеем повече, да се докосваме повече и просто да се обичаме така, както винаги дълбоко в себе си истински сме се обичали. И разбира се, ако тази мечта можеше да се осъществи, щях да имам шанса да изживеем отново живота си заедно и да се изпълни най-голямото ми желание – да разполагам с повече време за Патрик.

Залавянето ми с тази книга донякъде ми даде паспорт за пътуване в миналото, но не и по начина, по който аз си го бях представяла. То не можеше да удължи времето ми с Патрик, но

ми показва, че някои от сътресенията, от които бях искала да се отърва, не изглеждат толкова зле, след като все пак стигаме до отсрещната страна. И те са знак за силата, която двамата заедно представляваме.

Човек си мисли, че когато негов близък получи смъртна присъда, това ще предизвика невероятни прозрения и житейски уроци. Но след диагнозата на Патрик и след като започнах да се възстановявам от чувството, че съм в капана на безкраен кошмар, аз се огледах и не видях никакъв урок. Едва по-късно, докато преодолявах първоначалните мъка и страх, когато изживявах всеки пореден ден и тичах да подготвя всички неща, за които човек едва ли може да се подготви, уроците започнаха да изплуват. Не бих могла да ускоря насилствено тяхната поява. Изникват, когато решат, че те самите, а и вие сте готови.

В идеята да се живее ден за ден има доста мъдрост. И когато ви предстои задълго да бъдете лишени от някого, започва да се случва точно това.

Преди се страхувах от времето – че няма да ми стигне, че няма да е достатъчно, за да свърша всичко, което искам. Сега гледам на всяка изминала минута като на победа. Като на нещо, с което се гордея. Сякаш мога да взема в ръце всичките тези минути; сякаш те са огромна купчина от скъпоценни камъни. Вижте какво имам – още един миг! Целувка, докосване на ръката на моя съпруг, светлина, която струи през прозореца... Всеки от тези скъпоценни камъни ми дава увереност да стоя изправена, да гледам смъртта в лицето и да си казвам „Днес никой няма да си отиде“.

Аз мога да помагам на Патрик – да го напътствам, да го обичам, да следя за лекарствата и калориите му, да го окуражавам или просто да го държа за ръката, когато му е нужно. Но не мога да го спася. И се опитвам да не забравям това. На своя страна обаче имам най-добрия възможен съюзник – самия Патрик. Харесва ми, че е такъв боец. Че е толкова невероятно силен и красив. Той е моето най-добро оръжие срещу ужасната болест.

Няколко години след като Патрик си счупи и двата крака в много опасен инцидент с кон, по време на участието си в снимките на „Писма от един убиец“, бяхме в Ню Мексико. Разхождах-

ме се на чист планински въздух, той беше съблякъл ризата си, за да се радва на слънцето, когато навлязохме в нашата красива петдесетакрова ливада, за да отидем при петте буйни арабски коня. Патрик галеше един от тях по врата, а аз се отдалечих малко по някаква причина. Обърнах се тъкмо навреме, за да го видя как сграбчи гривата на кобилата и се метна на гърба ѝ. Без седло, без юзди, без нищо.

Кобилата и другите коне препуснаха заедно, след миг преминаха в галоп плътно един до друг, а Патрик язеше в средата без седло през ширналото се поле. Не вярвах на очите си. Не можех да не видя колко щастлив и свободен изглеждаше. Но не можех и да не се ядосам. Беше си счупил краката при езда преди около година. Нима рискуваше да го направи отново?

Конете се натичаха на воля и намалиха ход, а Патрик пъргаво скочи на земята, напълно невредим. Докато крачеше към мен, се усмихна малко глуповато, очаквайки да види дали ще го смърря. Но аз не можех да го направя. Успях само да поклатя глава и с усилие потиснах усмивката си. Това бе мъжът, заболял от рак. Той, както винаги, препускаше, възседнал своя кон – своя живот. И знам, че ще го язди, докато има сили.

Лиса Нийми
юли 2009 г.

Глава 1

Беше Хелоуин, 1970 г. Тази вълшебна съботна вечер в Хюстън излязох на игрището заедно с моите съотборници от гимназията „Уолтрип“, готов за голям мач срещу съперниците ни от другия край на града – „Лъвовете от Йейтс“. Наточили се бяхме за игра, защото се чуваше, че от трибуните щели да ни гледат скаути – търсачи на спортни таланти от колежа. Тогава нямах никаква представа, че тази вечер ще промени живота ми завинаги.

Учех последна година в „Уолтрип“ и това беше шансът ми да покажа на скаутите на какво съм способен. Лъвовете бяха добър отбор, добре сложени физически и доста агресивни, а трибуните – пълни с гласовити поддръжници, така че сцената изглеждаше готова. Със своите метър и осемдесет сантиметра и 90 килограма не бях типичният едър, борбен футболист*, но бях много бърз – вземах сто метра само за десет секунди. Надявах се да играя страхотно и заради седящите по трибуните скаути – семейството ми нямаше достатъчно пари, за да уча в колеж, и една футболна стипендия щеше да свърши работа.

В Тексас гимназиалният футбол не е просто игра, той е по-скоро религия. Има нещо магическо в мириса на прясно окосена трева, във виковете на треньорите, в тропашите с крака запаянковци и в двайсет и двамата на терена, хванати за ръце и налитаци едни срещу други в първична битка. Харесваше ми съперничеството и физическата страна на този спорт. Когато и да излезех на терена, трябваше да доказвам нещо. Исках да тичам по-бързо, да нападам по-рязко и да удрия по-силно от всички останали.

Но тази вечер удареният най-силно се оказах аз. При едно вкарване на топката в игра посред мача аз я улових и се зати-

* Става въпрос за американски футбол. – Бел.ред.

чах. Блокировачите бяха пред мен, затова се втурнах към едната странична линия, после се връзах сред най-яките, опитвайки да надбягам тичащите защитници. Но двама от техните здравеняци се хвърлиха към мен с каските напред. Единият към горната част на тялото ми, другият – към долната. И ме фраснаха точно в мига, когато левият ми крак докосваше земята.

Огъвайки се необичайно, коляното ми изпращя и аз паднах като подкосен. Повечето от връзките в него се бяха скъсали надве, напълно съсипвайки ставата. Но тогава още не знаех това, въпреки че изкрещях от болка, падайки на земята. Знаех само, че макар да чувствах коляното си като пръснато на парчета, искам да стана и да го раздвижа – да покажа, че не са ме контузили, въпреки че беше точно така.

Опитах се да се изправя, но се свлякох на земята – левият ми крак не можеше да понесе никаква тежест. Станах отново, решен да напусна терена, но се свлякох на тревата. Накрая треньорите дотичаха да видят какво става с мен. Единият от тях, прост и груб кучи син, ме погледна и просъска „Много балет, а, Суейзи?“, сякаш балетът, а не двете човешки ракети, изстреляли се върху ми, бяха причинили контузията. Това беше Тексас на мелетата и дори една футболна звезда ставаше обект на присмех, ако случайно се занимаваше и с балет. Изгледах го със замъглени от болка очи и не казах нищо. Най-после ме вдигнаха, сложиха ме на носилка и ме отнесоха в съблекалнята.

Докато лежах върху една маса, болката в коляното ми започна да намалява, изместена от шока. Това ми се стори достатъчно, за да поискам да продължа да играя.

– Нека да се върна там! – казах на треньора. – Искам да си довърша мача!

– Няма начин – отсече той. – Ти приключи.

Но аз не исках да приема отрицателен отговор.

– Добре съм, кълна се – настоях. – Нека просто да го раздвижа и да се върна на терена!

Колкото и да клатеше глава той, аз не млъквах – трябваше да се върна на игрището.

– Добре тогава! – най-после рече треньорът, ядосан от моето досадно дърдорене. – Върви. Ставай и отивай!

Смъкнах се от масата, но щом кракът ми докосна пода, сякаш някой заби кама дълбоко в коляното ми. То се сгъна, аз паднах на пода и загубих съзнание. Помня как след това чух сирени и видях мигащата светлина на линейката.

Коляното ми беше сериозно увредено и накрая стигнах до операция – първата от множеството, които съм претърпял през годините. Лекарите възстановиха максимално възможната част от увреденото, след което прекарах три месеца в гипс на целия крак; от това левият ми крак атрофира напълно, а колянната ми става се обездвижи безнадеждно.

За атлетичен и активен млад човек престоят в гипс е труден и болезнен, но е нищо в сравнение с убийствения процес на рехабилитация за раздвижване и освобождаване на увредената тъкан, която се формира в ставата. Коляното ми почти не можеше да се сгъва. Спомням си как лежах вкъщи и слушах майка ми да плаче неутешимо в съседната стая. Мисля, че я чувах да хълца, шепнейки: „Животът му е свършен. Животът му е свършен“. Това ме плашеше. Дали ще бъда в състояние да правя всичко, което съм вършил преди контузията? Или физическите ми възможности са компрометирани завинаги?

Дните ми на футболното игрище явно бяха приключили, но какво щеше да стане с мечтата ми да бъда състезател по гимнастика или да стана професионален танцьор? През всичките осемнайсет години никога не бях поставял под въпрос способността си да направя всичко, за което съм взел решение. Сега за първи път се сблъсках с истинско изпитание. Заради онзи кратък миг на гимназиалното футболно игрище щях да се изправа пред още много изпитания.

Корените на моето семейство са в Тексас и връзката на родителите ми представлява класическа тексаска история на каубой, който се влюбва в градско момиче. Джеси Уейн Суейзи, познат на всички като Бъди, навремето бил шампион по родео, израснал в ранчо край Уичита Фолс. Непретенциозен и умен, той дълги години работел като месар, после се заел със самоподготовка и получил диплома като чертожник. Постъпил на работа в нефтена компания и продължил да учи, изкарал нови

курсове и станал машинен инженер. Беше вложил всичките си пари в семейството и най-вече в балетната школа и училището на майка ми.

Майка ми, Патси Суейзи, се занимаваше с хореография и учителстваше; тя е един от основателите на Хюстънския балет. Имаше енергията на балерина, съчетана с желязна сила, и решителността на питбул. Мама бе невероятна, но и много възискателна учителка и ние, децата, работехме упорито, за да получим нейното одобрение; участвахме в поредица от конкурси, за които въобще не си давахме сметка, че никога не бихме спечелили.

Аз бях второто от пет деца и най-голямото момче. Заедно с по-голямата ми сестра, Вики, започнахме да учим балет при майка ми веднага, щом проведохме. Студиото ѝ, балетно студио „Суейзи“, се превърна в нещо като наш втори дом, в място, където прекарвахме безкрайни часове в размотаване и уроци по балет. Майка ми така и не ни попита дали искаме да учим балет – това просто се очакваше от нас. И нещо повече – очакваше се да бъдем най-добрите. Всъщност майка ме е нарекла Патрик, защото решила, че „Патрик Суейзи“ ще стои добре върху афишите. Аз обаче, също като баща си, минавах с името Бъди или, когато той беше наблизо, с Малкия Бъди.

По-малките ни братя и сестри – Дони, Шон и Бамби – също чувстваха постоянен натиск да изгъкват в онова, с което се занимават. Наричахме го: „да растеш по суейзиевски“ – почти маниакален стремеж да си най-добрият, да правиш най-много и да си начело във всичко, което опитваш. И двамата ни родители бяха постигнали доста: татко като боксьор е бил носител на Златните ръкавици, а мама – един от водещите капацитети на балетната сцена в Хюстън. Но тук приликата между тях свършваше.

Майка ми беше перфекционистка и очакваше същото от децата си, без значение какво правехме. Това бе нож с две остриета, тъй като нейният натиск ми внушаваше изгарящото желание да съм най-добрият във всичко, но и водеше до почти непрестанното дълбоко чувство за неудовлетвореност. Не можех да бъда всичко, което тя искаше, и с основание – никой не би могъл. Щях обаче да опитвам, докато не умра – черта, която никога не ме напусна.

Баща ми, нежният каубой, беше по-спокоен. Той представляваше скалата, върху която се крепеше нашето семейство, едно трайно и стабилно присъствие в живота ни. В известна степен ние бяхме възпитавани повече от баща си, отколкото от майка си; баща ми, едновременно силен и чувствителен, ми правеше огромно впечатление. Така осъзнах, че да имаш нежна страна не те прави по-малко мъж. Всъщност, това те прави по-добър мъж.

Нямахме много пари, особено когато татко работеше в меса-рницата, но майка ни се носеше достолепно. Спомням си колко се срамувах, когато една сутрин отивах на черква, а подметката на обувката ми се беше разпрала и шляпането се чуваше по целия път до пейката. Помня също как съседите ни в Северен Хюстън страняха от нас, защото бяхме „онези, балерините“ – етикет, към който никой не се стремеше през 60-те. По онова време дори големите градове на Тексас бяха груби, прости, консервативни места – факт, в който се уверих доста добре като млад балетист.

В първия клас на гимназията всички знаеха, че съм балетист, защото участвах в театрални представления и ходех с дълга коса, за разлика от другите момчета в училище. Заяждаха се с мен, наричаха ме „педи“; ядох бой безброй пъти – след всеки тупаник се заричах да им го върна по един или друг начин. Но чак след едно тежко сбиване, когато бях около дванайсетгодишен, баща ми най-после се намеси и ми показа как да се справям.

Бяха ме нападнали едновременно пет момчета и макар да използвах в боя всичко, което знаех, такава ситуация е лоша за всекиго – дадох да разбере, че не ме харесват. Когато се прибрах вкъщи с изподрано и разкървавено лице, баща ми реши, че е време да се науча на ръкопашен бой. С брат ми Дони току-що бяхме започнали да се занимаваме с бойни изкуства, тъй като в търговския комплекс при студиото на мама имаше школа „Черен колан“. Но баща ми имаше друго предвид. Като бивш сериозен боксьор той искаше да се науча да се бия като него. Така освен балет през следващите няколко месеца учих и бойни изкуства, и как да се боксирам.

Щом реши, че съм готов, баща ми ме закара до училището. Влязохме в кабинета на треньора по футбол и татко каза: